

Sygn. akt VIII U 923/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 kwietnia 2016 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. O. prawo do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z art. 110 A ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt: VIII U 923/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2016. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. O. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 202,02 % i tym samym okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a tego wskaźnika o wartości 250%. Organ rentowy wskazał, że za lata 1959-1976 przyjął minimalne wynagrodzenie.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a. Ubezpieczony wniósł o uwzględnienie jego rzeczywistych zarobków z okresu zatrudnienia na KWK (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. O. urodził się w dniu (...) Prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 01.01.1987 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął przeciętny zarobek z ostatnich 12 miesięcy od 04.1986 do 03.1987. Świadczenie zostało zmniejszone do 75 % w związku z zatrudnieniem.

W związku z rozwiązaniem stosunku pracy z dniem, 29.12.1989 r, ubezpieczony wystąpił w dniu 25.01.1990 r z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury i przedłożył zarobki z ostatnich 12 miesięcy.

Decyzją z dnia 17.04.1990 r organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 01.12.1989 r przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru górniczej emerytury zarobki od 01.1989 r do 12.1989 r.

Decyzją dnia 06.02.1991 r organ rentowy przeliczył emeryturę przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru zarobki z okresu 01-04.1989 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 343,27 % i został ograniczony do 250 %.

W dniu 24.04.2006 r ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 04.05.2006 r organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od dnia 01.04.2006 r prawo do emerytury przyjmując do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24 % kwoty bazowej, kwotę obowiązującą 01.04.2006 r. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła podstawa wymiaru dotychczas pobieranego świadczenia.

Wnioskiem z dnia 16.12.2014 r ubezpieczony wystąpił o przyznanie emerytury.

Decyzją z dnia 15.01.2015 r organ rentowy ustalił prawo do emerytury na podstawie art. 27 ustawy zawieszając jej wysokość, gdyż wysokość świadczenia okazała się niższa od dotychczas pobieranego.

W dniu 21.01.2016 r ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości świadczenia na podstawie art. 110 a ustawy. Do wniosku przedłożył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1978 do 1986. Wobec braku informacji o rzeczywistej podstawie wymiaru składek organ rentowy przyjął za lata 1959-1976 r wynagrodzenie minimalne i ustalił, iż wwpw ustalony z 20 lat kalendarzowych z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia wynosi 202,02 %, a zatem jest niższy od 250 %.

Po uzyskaniu prawa do pierwszego świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

W okresie od 01.07.1959 r do 28.12.1989 r ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...). W wymienionym okresie zajmował stanowiska: od 01.07.1959 do 31.08.1967 – ślusarza pod ziemią, od 01.09.1967 do 15.03.1970 – dozorca oddziału urządzeń maszynowych pod ziemią, od 16.03.1970 do 28.12.1989 r sztygara zmianowego oddziału urządzeń szybowych pod ziemią. Ubezpieczony oprócz wygradzenia zasadniczego otrzymywał dodatek funkcyjny, premię regulaminową, dodatek z Karty Górnika, deputat węglowy.

W toku postępowania w niniejszej sprawie Sąd zwrócił się do (...) S.A. Zakładu (...), o nadesłanie kompletnej dokumentacji osobowej i płacowej odwołującego za cały okres zatrudnienia w KWK (...).

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń na okoliczność odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu zatrudnienia na KWK (...) w latach 1959,1966,1968-1976 w oparciu o akta osobowe odwołującego, przepisy branżowe oraz zobowiązał biegłego do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszym wariantcie i wskazanie czy wwpw jest wyższy niż 250 % z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia.

Na podstawie opinii z dnia 30 grudnia 2016r. (k.44-59), skorygowanej wyliczeniami organu rentowego, Sąd ustalił iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne J. O. wynosi:

- za rok 1960- 14.948zł,
- za rok 1961 -22.435zł,
- za rok 1962 – 29.634 zł,
- za rok 1963 – 27.628 zł,
- za rok 1964 – 31.385 zł,
- za rok 1965- 30.647 zł,
- za rok 1966– 34.300 zł,
- za rok 1967 – 36.797,60 zł,
- za rok 1968– 44.100 zł,
- za rok 1969– 44.100 zł,
- za rok 1970– 47.512 zł,
- za rok 1971– 49.446 zł,
- za rok 1972– 64.678 zł,
- za rok 1973 – 66.984 zł,
- za rok 1974 – 70.034 zł,
- za rok 1975 – 85.475 zł,
- za rok 1976 – 100.792 zł,
- za rok 1977 – 103.997 zł,
- za rok 1978 – 136.587 zł,
- za rok 1979 – 156.515 zł,
- za rok 1980 – 206.980 zł,
- za rok 1981 – 267.286 zł
- za rok 1982 – 461.693 zł
- za rok 1983 – 528.471 zł
- za rok 1984 – 558.170 zł
- za rok 1985- 839.392 zł
- za rok 1986 – 1.182.417 zł
- za rok 1987 – 1.331.563 zł
- za rok 1988 – 2.102.607 zł

- za rok 1989 – 8.161.859 zł

Biegły odtwarzając zarobki ubezpieczonego, uwzględnił zapisy w jego dokumentacji osobowej dotyczące stawek zaszeregowanie, stałych dodatków, które niewątpliwie były wypłacane, jak specjalne wynagrodzenia z Karty Górnika, deputat węglowego.

Ostatecznie Sąd w oparciu o wyliczenia biegłej skorygowane przez organ rentowy ustalił, iż wwpw z najkorzystniejszych 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, tj. z lat: 1968, 1970-1985, 1987-1989 wynosi 252,20 %.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego i jego akt osobowych dołączonych do akt sprawy, zeznań świadków H. K. (k 31v), P. N. (k 31 v-32), zeznań ubezpieczonego J. O. (k 32), oraz częściowo opinii biegłego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S. z dnia 30 grudnia 2016 r (k.44-59).

Sąd częściowo podzielił wnioski płynące z opinii biegłego, dokonując korekty w wyliczeniach wskaźnika wysokości podstawy wymiaru obliczonego przez biegłego, przyjmując wyliczenia dokonane przez ZUS w piśmie z dnia 06.03.2017 r za prawidłowe. Zdaniem Sądu organ rentowy skorygował wysokość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego w sposób prawidłowy.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego z zakresu wynagrodzeń, albowiem wyliczenia dokonane przez ZUS zostały zaaprobowane przez Sąd, nadto wynika z nich, że wwpw nadal przekracza 250 %.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z okresu 01-04.1989 gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 343,27 % i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%. Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 21 stycznia 2016 r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość emerytury ubezpieczonego, któremu zaskarżoną decyzją odmówiono przeliczenia świadczenia, nie uwzględniając równocześnie w wyliczeniach stanowiących podstawę wydania tej opinii zarobków za okres zatrudnienia w KWK (...) za lata 1959-1976, ze względu na nieprzedłożenie przez odwołującego dowodów pozwalających organowi rentowemu na wliczenie wynagrodzenia za te okresy.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdująca się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd zgodził się ostatecznie z ustaleniami organu rentowego, iż najbardziej optymalnym wariantem dla wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia jest obliczenie jego podstawy w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1968, 1970-1985 i 1987-1989, gdzie wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 252,20 %, był zatem wyższy od przyjętego przez ZUS.

Ubezpieczony nie wniósł zastrzeżeń do wyliczeń dokonanych przez ZUS.

Należy zauważyć, że korekta w wyliczeniach biegłego dokonana przez organ rentowy nie wpływa na ostateczną ocenę, że po uwzględnieniu zarobków odtworzonych wppw emerytury odwołującego przekroczył 250%.

W konsekwencji, Sąd w sentencji wyroku – na mocy (...) § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. O. prawo do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110 a ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 01 stycznia 2016. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804).

(-) SSR del Magdalena Kimel